

Asia

Ehdotus neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta annetun neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 mukaisten sisäisten siirtojen väliaikaisesta keskeyttämisestä 30 prosentin osalta Itävallalle osoitetusta hakijoiden määrästä

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 10.2.2016 ehdotuksen neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 mukaisten sisäisten siirtojen väliaikaisesta keskeyttämisestä 30 prosentin osalta Itävallalle osoitetusta hakijoiden määrästä.

Neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 4 artiklan 6 kohdan mukaan neuvosto päättää 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista komission ehdotuksista kuukauden kuluessa.

Esitystä käsitellään OSA-neuvosten kokouksessa perjantaina 4.3.2016.

Suomen kanta

Itävallan turvapaikanhakijataakka on viime aikoina ollut suuri verrattuna useimpiin muihin jäsenmaihiin. Itävallan vaikea tilanne on kiistaton ja se on tunnustettava. Se on konkreettinen osoitus siitä, että myös kohdemaat, eli muutkin kuin etulinjan maat ulkorajoilla, voivat ajautua kestävämpään tilanteeseen. Myös kohdemaiden huolet on otettava EU:ssa tarkasteluun.

Suomi pitää perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena, että neuvosto tekisi syyskuun päätöstä täydentävän täytäntöönpanopäätöksen, jolla Itävallalle toisessa sisäisiä siirtoja koskevassa neuvoston päätöksessä osoitetusta hakijoiden määrästä 30 prosentin siirto Itävaltaan keskeytetään väliaikaisesti vuoden ajaksi. Suomi voi hyväksyä komission tätä koskevan esityksen.

Suomenkin on jatkossa punnittava hätätilamenettelyn soveltamisen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia varautuaksemme tilanteeseen, jossa Suomella olisi tarve pyytää sisäisiä siirtoja tai velvollisuuksien lykkäämistä alueeltaan.

Kukin jäsenmaa on ensisijaisesti itse vastuussa maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmiensä kehittämisestä siten, että järjestelmät ovat toimintakykyisiä myös lisääntyneiden maahanmuuttopaineiden alla.

Pääasiallinen sisältö

Neuvosto on hyväksynyt SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdan perusteella kaksi päätöstä Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta. Neuvoston päätöksen (EU) 2015/1523 mukaisesti Italiasta ja Kreikasta siirretään toisiin jäsenvaltioihin 40 000 kansainvälistä suojelua hakevaa henkilöä. Neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 mukaisesti Italiasta ja Kreikasta siirretään 120 000 kansainvälistä suojelua hakevaa henkilöä. Tämä toimenpide koskee myös muita jäsenvaltioita, jos ne joutuvat vastaavaan hätätilanteeseen.

Neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 mukaisesti Italiasta ja Kreikasta on tarkoitus siirtää Itävaltaan 3 551 henkilöä.

Päätöksen 2015/1601 4 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltio voi poikkeuksellisissa olosuhteissa ja viimeistään 26.12.2015 ilmoittaa neuvostolle ja komissiolle olevansa asianmukaisesti perustelluista syistä tilapäisesti kykenemätön osallistumaan sisäisten siirtojen menettelyyn enintään 30 prosentin osalta sille päätöksen mukaan osoitetusta hakijoiden määrästä. Komission olisi arvioitava ilmoitetut syyt ja tehtävä neuvostolle asianmukaisia ehdotuksia, jotka koskevat sisäisten siirtojen väliaikaista keskeyttämistä enintään 30 prosentin osalta asianomaiselle jäsenvaltiolle päätöksen mukaan osoitetusta hakijoiden määrästä. Komissio voi ehdottaa hakijoiden siirtoa koskevan määräajan pidentämistä tämän jälkeen jäljelle jäävien hakijoiden osalta enintään 12 kuukaudella 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun päivän jälkeen.

Itävalta ilmoitti 16.12.2015 kirjallisesti komissiolle ja neuvostolle joutuneensa neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun tilanteeseen. Itävalta esitti perustelut ja pyysi sisäisten siirtojen järjestelmän mukauttamista sen hyväksi. Itävalta pyysi 22.12. kirjallisesti neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 4 artiklan 5 kohdan nojalla sisäisten siirtojen väliaikaista keskeyttämistä enintään 30 prosentin osalta sille ko. neuvoston päätöksen mukaisesti osoitetusta hakijoiden määrästä ja hakijoiden siirtoa koskevan määräajan pidennystä 12 kuukaudella tämän jälkeen jäljelle jäävien sille osoitettujen hakijoiden osalta ko. neuvoston päätöksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun päivän jälkeen.

Komission esityksen mukaan Itävallassa on poikkeukselliset olosuhteet ja hätätilanne, jotka aiheuttaa kolmansien maiden kansalaisten äkillinen joukoittainen tulo sen alueelle. Turvapaikanhakijoiden määrä Itävallassa on lisääntynyt voimakkaasti ja vuonna 2015 maassa oli EU-maista asukaslukuun suhteutettuna Ruotsin jälkeen toiseksi suurin määrä kansainvälistä suojelua hakevia henkilöitä. Tilanne on rasittanut pahoin Itävallan turvapaikkajärjestelmää, ja käytännön seuraukset näkyvät vastaanotto-olosuhteiden heikentymisenä ja turvapaikkahakemusten käsittelyn ruuhkautumisena.

Itävallassa vallitseva muuttoliiketilanne ja turvapaikkajärjestelmään kohdistuva paine edellyttää komission mukaan sisäisten siirtojen väliaikaista keskeyttämistä vuodeksi neuvoston päätöksen hyväksymisestä lukien ja enintään 30 prosentin osalta neuvoston jälkimmäisen sisäisiä siirtoja koskevan päätöksen (EU) 2015/1601 mukaisesti Itävallalle osoitetusta hakijoiden määrästä. Itävallalle ko. neuvoston päätöksen mukaisesti osoitettujen hakijoiden määrästä 30 prosenttia vastaa 1 065 henkilöä. Itävallalla on

edelleen velvollisuus siirtää jäljelle jäävä sille osoitettu hakijoiden osuus (2 486 hakijaa) nopeasti ja säännöllisesti 26.9.2017 mennessä.

Komissio katsoo sisäisten siirtojen keskeyttämisen 30 prosentin osalta riittäväksi ja oikeasuhtaiseksi toimenpiteeksi Itävallan tilanne huomioon ottaen, eikä pidä perusteltuna hakijoiden siirtoa koskevan määräajan pidentämistä tämän jälkeen jäljelle jäävien hakijoiden osalta neuvoston päätöksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun päivän jälkeen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komission mukaan oikeusperusta on neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 4 artiklan 5 kohta. Kyseisen neuvoston päätöksen 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti ehdotettu väline on neuvoston täytäntöönpanopäätös.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Esitys on käsitelty EU6-jaoston kirjallisessa menettelyssä 15.2.2016 ja EU-ministerivaliokunnassa 17.2.2016.

Eduskuntakäsittely

EU:n sisäisiä siirtoja koskeva neuvoston päätös (EU) 2015/1601, jossa Itävalle jäsenmaana asetettujen velvoitteiden osittaisesta lykkäämisestä nyt puheena olevassa päätöksessä on kyse, on toimitettu Eduskunnan käsiteltäväksi 1.10.2015 U-kirjeellä U16/2015 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Komission mukaan esitys ei aiheuta lisäkustannuksia EU:n talousarvioon.

Itävalle turvapaikanhakijoiden EU:n sisäisiä siirtoja koskeneessa jälkimmäisessä syyskuussa hyväksytyssä päätöksessä asetettujen velvoitteiden osittainen lykkääminen komission 10.2.2016 esittämällä tavalla ei aiheuta taloudellisia vaikutuksia Suomelle.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2016) 80 final; 10.2.2016

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Johanna Rätty, SM/MMO, johanna.raty@intermin.fi; 040 522 5070

Annikki Vanamo-Alho, SM/MMO, annikki.vanamo-alho@intermin.fi; 050 399 9336

Päivi Pietarinen, VNK, paivi.pietarinen@vnk.fi, 050 464 6695

SM/KVY

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	maahanmuutto, muuttoliike, turvapaikka, turvapaikanhakijat SM, UM
Tiedoksi	EUE, OKM, OM, STM, TEM, TPK, VM, VNK
